

J. Jensen (Aalborg Amts 1ste Valgkreds): Den første Taler, det ærede Medlem for Ribe (Jens Busk) understregede meget stærkt den økonomiske Fordel, han mente, der var ved at oprette en selvejende Institution i Stedet for en Statsinstitution. Ja, det kan godt være, at det ærede Medlem har Ret i sin Betragtning; jeg er nu ikke saa fuldt ud sikker paa, at Forskellen i Bekostningen ved Driften af en Statsanstalt og en selvejende Institution er saa forfærdelig stor. Vi maa jo huske paa, at det er slet ikke smaa Tilskud af Statskassen, det drejer sig om til en saadan selvejende Institution, som der her er Tale om at oprette, og for øvrigt ogsaa til de Anstalter, vi allerede have, og som det ærede Medlem jo kender udmærket godt, navnlig den ene, af hvis Bestyrelse han selv er Medlem. Dette, at der fra Statskassens Side gives et Tilskud paa ikke mindre end 300 Kr. for hver Alumne, er just ikke noget Vidnesbyrd om, at det er en billig Anstalt at drive, naar der tillige fra de private eller Kommunernes Side betales andre 300 Kr. for hver Alumne. Det ærede Medlem mente, at vi skulde foretage en Sammenligning mellem, hvad det kostede paa Døvstumme- og Blindeinstitutionen paa den ene Side og Aandssvageanstalterne paa den anden, og derefter gøre Regnestykket op. Jeg ved ikke, hvorfor vi saa ikke ogsaa maatte have Lov at regne f. Eks. med Udgifterne til de sindssyge. Det turde dog være, at naar Talen er om, hvilke Udgifter der er forbunden med at have de vedkommende paa Anstalter, er det mere rimeligt og lader sig lettere gøre at drage en Parallel mellem aandssvage og sindssyge end mellem aandssvage og blinde eller døvstumme, overfor hvilke selve Undervisningen spiller en langt større Rolle.

Jeg skal imidlertid ikke komme ind paa hverken at gøre det Regnestykke op, det ærede Medlem ønskede opgjort, eller det Regnestykke, hvorledes en Sammenligning af Udgifterne til de sindssyge og de aandssvage vilde stille sig. Hvad jeg særlig har ønsket at slaa til Lyd for, og hvad der har foranlediget mig til at tage Ordet, er navnlig et Spørgsmaal, som det af den af Landstingets Udvalg den 13. December f. A. afgivne Betænkning ses ogsaa har været fremme i Landstinget. Blandt de Spørgsmaal, Landstingets Udvalg har stillet til Kultusministeriet, er der et, der — da det kun er 4 Linier, kan jeg vist paaregne Formandens Tilladelse til at oplæse det — lyder saaledes:

„Hvorvidt det maatte være hensigtsmæssigt at søge rolige aandssvage Asylister anbragte i kommunale Anstalter, i Lighed med, hvad der sker for visse sindssyges Vedkommende“. Jeg vil ogsaa gerne udbede mig Formandens Tilladelse til at oplæse 6 Linier af Ministeriets Svar. Ministeriet udtaler: „Hvad det andet Spørgsmaal angaar, skal man udtale, at da det er de paagældende Amdsraad og Sogneraad, der almindeligvis skulde afholde Udgiften ved aandssvages Optagelse i Anstalterne og derfor træffe Afgørelse om disses Indlæggelse, tør man gaa ud fra, at kun saadanne aandssvage Asylister søges optagne paa Anstalterne, med Hensyn til hvilke det har vist sig umuligt at anbringe dem paa anden Maade“. Jeg drister mig til at paastaa, at denne Fremstilling fra Kultusministeriets Side ikke fuldt ud holder Stik. Det kan jo ikke nytte, at vi gøre os selv i Kommunalbestyrelserne rundt om i Landet bedre, end vi ere. Naar noget er en Fordel for Kommunen, ere vi tilbøjelige til at se mindre paa, om det maaske vil medføre en forøget Udgift for Staten. Hvis det er en Fordel for Kommunen at anbringe vedkommende Patient i en Aandssvageanstalt, hvor der kan regnes med et Statstilskud af 300 Kr., turde det være tilgiveligt, at Kommunalbestyrelsen siger: Vi se bort fra, at Indlægningen paa en selvejende Institution medfører en Udgift af 300 Kr. for Statskassen, thi vi vide, at derved slippe vi med 300 Kr., men skulle vi have den vedkommende anbragt enten i privat Pleje eller i en kommunal Anstalt, kunne vi maaske komme til at give 1 Krone om Dagen, hvorved vi komme op paa 365 Kr. aarlig. Det kan nok være, at Kommunalbestyrelserne rundt omkring ere saa meget Egoister, at de sige: For at spare de 65 Kr., som det vil koste os at faa dem anbragte privat, søge vi at faa dem anbragte i en bestaaende selvejende Institution, som Aandssvageanstalterne ere. Saa spare de 65 Kr., men Statskassen maa ganske vist udrede 200—300 Kr.

Jeg har udhævet dette maaske noget stærkt, men det turde være en Nødvendighed for at rejse Interesse for Sagen. Man kan ikke uden videre ud fra den Betragtning, at det er Kommunalbestyrelsen, der træffer Afgørelse om aandssvages Indlæggelse, slutte, at det som Regel er den, der skal betale, og at derfor Spørgsmaalet om rolige aandssvages Anbringelse paa Anstalterne ikke kommer til at foreligge. Kommunalbestyrelserne ere fristede